

Ін-т укр. мови НАН України; упорядн.: О. С. Іщенко. Київ: КММ, 2011. 280 с.: портр. С. 210–214.

12. Савченко І. Складні випадки комбінаторних змін приголосних у потоці мовлення. *Мовознавчий вісник*: зб. наук пр. / МОН України. Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького; відп. ред. Г. І. Мартинова. Черкаси, 2013. Вип. 16–17. С. 5–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mv_2013_16-17_3 (дата звернення: 22.08.2020).

13. Семенюк О. А. Типові помилки під час виявлення й аналізу асимілятивних змін приголосних. *Наукова скарбниця освіти Донеччини*: наук.-метод. журн. / Донец. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти, Донец. нац. ун-т. Донецьк: ДоноблІППО, 2012. № 1 (10). С. 37–42.

14. Українська літературна вимова і наголос: словник-довідник / АН УРСР, Ордена Труд. Червон. Прапора Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; уклад.: І. Р. Вихованець та ін.; відп. ред. М. А. Жовтобрюх. Київ: Наук. думка, 1973. 724 с.

ТРАДИЦІЇ Й ІННОВАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ ВИКЛАДАЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Дворянчикова С. Є.

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Київський національний університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Підготовка фахівця з викладання української мови як іноземної в умовах сучасного вітчизняного ЗВО має враховувати й вирішувати комплекс надважливих стратегічних і тактичних питань як з боку формування міжнародних відносин і репрезентації й просування позитивного іміджу країни, так і в філологічному, і суто практичному – методологічному – контекстах.

Іноземні студенти й випускники, котрі здобувають чи здобули вищу освіту на теренах України, стають своєрідними культурними амбасадорами нашої країни, які поширюють свій досвід, доносять об'єктивну й адекватну суб'єктивну інформацію про ЗВО та Україну в цілому до цільової аудиторії з кола своїх співгромадян. Забезпечення викладання інофонам української мови, мови країни перебування як засобу навчання чи побутового спілкування, – законодавчо визначений

чинник, що зумовлює й успішне навчання загалом, й психологічно комфортну адаптацію молодшої людини в новому соціокультурному середовищі, позаяк до підготовки й підвищення кваліфікації відповідних фахівців-філологів слід відноситися з позиції академічності й належною розважливостю.

Система навчання методики викладання української мови як іноземної була започаткована як така наприкінці ХХ ст., коли на запит суспільства і МОН України у Львівському національному університеті імені Івана Франка було запропоновано концепцію, навчальний план і програму за напрямом «Філологія» («Українська мова як іноземна») [5], та отримала плідний розвиток, наприклад, у практиці таких флагманов освіти, як Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Києво-Могилянська академія тощо. З того часу й донині науковці звертають увагу фахової викладацької спільноти на гострий попит на спеціалістів, «компетентних у викладанні української мови студентам-інокомунікантам та учням шкіл із мовою навчання національних меншин» [6, с. 257], на принципові суттєві й методичні особливості дисципліни УМІ та відмінності від викладання української мови як рідної, оскільки «без володіння методикою викладання української мови як іноземної заняття не досягають мети і, що ще прикріше, призводять до нерозуміння та несприйняття матеріалу іноземними студентами» [4, с. 173].

За ці роки за напрямом підготовки були напрацьовані ґрунтовні академічні й методичні традиції, які довели свою ефективність, як-от: майбутні викладачі мають опанувати основні положення методики викладання української мови як нерідної, психолого-педагогічні аспекти викладання української мови інокомунікантам; моделі організації навчання української мови в іноземній аудиторії та принципи створення навчально-методичного забезпечення викладання; методи формування, розвитку й удосконалення навичок говоріння, читання, аудіювання та письма в курсі УМІ; основні типи функціональних граматик у вітчизняній і зарубіжній дидактиці й можливості використання їх у практиці викладання УМІ; порівняльні дослідження в лінгвістичному описі української мови з метою її викладання в іншомовній аудиторії; принципи національно орієнтованого викладання української мови іноземцям; методи організації ефективної роботи з формування й удосконалення слухо-вимовних і ритміко-інтонаційних навичок інокомунікантів, сучасні напрями лінгвістичних досліджень та актуальні питання української лінгводидактики; прийоми лінгвістичного, дискурсивного, літературознавчого, лінгвостилістичного, лінгвокраїно-

знавчого аналізу тексту та принципи їх застосування в іншомовній аудиторії; систему формування й розвитку навичок діалогічного та монологічного мовлення на різних етапах вивчення української мови як іноземної; методiku викладання лексики й граматики в іншомовній аудиторії; національно-культурну семантику номінативних і реляційних одиниць української мови та систему роботи над лінгвокраїнознавчим матеріалом у курсі викладання УМІ.

Поруч із зберіганням, студіюванням і поглибленням вже існуючих потужних академічних напрацювань, на порядку денному постійно з'являються нові виклики: від необхідності управляти індивідуальною роботою студентів у комп'ютерному класі на практичних заняттях з української мови шляхом «застосування методичних систем, які містять елементи інтерактивності, індивідуалізації навчальної траєкторії студента, оперативного контролю засвоєння мови в різних режимах самостійного пошуку і на різних рівнях складності» [2, с. 17] до потреби стимулювати розвиток критичного мислення, реалізувати міжпредметні зв'язки, застосовувати геймінгові прийоми у навчанні [1], шукати інновацій у викладанні УМІ крізь призму досвіду викладання інших мов у ситуації поширення української мови в Україні і за кордоном задля інтенсивного мовного й загалом культурного взаємозбагачення, що стає темами досліджень і міжнародних семінарів, прикладом, такого, що проводиться Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК) [3].

Отже, гармонійне поєднання традиційного й інноваційного компонентів у руслі ґрунтовної підготовки філолога-викладача української мови як іноземної закладає підвалини й намічає основні вектори подальшого руху як для всебічної професійної реалізації науково-педагогічного працівника, так і для успішної навчальної діяльності студентів-іноземців, що інтегрує усунення комунікативного бар'єру й формування лінгвокультурологічної та професійної іншомовних комунікативних компетентностей.

Література:

1. Інновації та традиції у мовній підготовці іноземних студентів: тези доповідей міжнародного науково-практичного семінару. Харків, 2019. 438 с.
2. Кудіна Т., Кудін А. Новітні технології у викладанні української мови як іноземної в мережевій мовній лабораторії. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. Львів, 2014. Вип. 10. С. 17–25.

3. Міжнародний науково-практичний семінар «Українська мова як іноземна: пошук інновацій крізь призму досвіду викладання інших мов». 28.03.2019. URL: http://miok.lviv.ua/?p=16696&fbclid=IwAR0_6LetivXар664WTx1l5etwi2_hblOb9nWGePbbWqGZ7efuN0dRorfvQ4.

4. Новицька Л. Проблеми викладання української мови як іноземної. Українська мова у світі. Збірник матеріалів II Міжнародної науковопрактичної конференції, 8–9 листопада 2012 р. Львів, 2012. С. 173–178.

5. Сокіл Б. Машок З. Концепція підготовки фахівців для викладання української мови в іншомовній аудиторії. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. Вип. 1. Львів, 2006. С. 6–12.

6. Швець Г. Підготовка викладачів української мови як іноземної в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Суми, 2014. № 6. С. 256–264.

POETRY SLAM ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІВ

Добринчук О. О.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри німецької мови*

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна*

Сучасні тенденції освіти пов'язані з компетентнісним підходом до організації навчання. Нова методика викладання іноземних мов вимагає переосмислення змісту, форм, методів і засобів навчання, у тому числі й засобів формування мовленнєвої компетентності студентів. Сучасні студенти є представниками покоління «Z», на світогляд яких значною мірою вплинули як суспільно-політичні фактори, так і розвиток мобільних технологій. Вони прагнуть до усього нового та невідомого, вони енергійні, амбіційні та креативні. Щоб завоювати увагу таких студентів їх потрібно мотивувати і дивувати [1].

На нашу думку, одним із дієвих засобів формування мовленнєвої компетентності студентів філологів є тексти Poetry Slam (тексти поетичного слему). Лірика, яка значно відрізняється від традиційної за